

Disposition

1. Behovet
2. Vad är producentansvar
3. Dagsläget
4. Syftet
5. Vad innebär säkerställande?
6. Behövs garantin?
7. Former för säkerställande
8. Grundkalkyl och Säkerhetsmarginal
9. Skatt och Redovisning
10. Huvudpunkter

Behovet

- Miljöministern och branschen har uppmärksammat att tillståndsmyndigheterna ställer varierande krav på belopp för återställande och olika krav på hur beloppet säkerställs.
- Frågor kring beloppsbestämning har tagits upp i en tidigare rapport, december 2008.
- Föreliggande rapport tar upp förslag till krav på säkerställande.

Behovet, allmänt

- 3000 – 5000 turbiner ska upp och de ska monteras ned. Cirka 2-3 miljarder i kostnader, motsvarande 4-5 miljarder i framtida värde.
- Verksamhetsutövaren ska bekosta nedmontering. Om denne fallerar, går ansvaret vidare till **markägaren**, (enligt både Miljöbalken och Jordabalken). Därefter samhället.
- Form för säkerställande behöver uppmärksammas då beloppen är icke försumbara samt att tredje man (markägare) har en utsatt position

Referensgrupp

Uppdragsgivare: Energimyndigheten

Referensgrupp:

- Svensk Vindenergi
- Svensk Vindkraftförening
- Triventus AB
- Södra Skogsägarna

Samtal och avstämningar med:

- Miljödepartementet
- Länsstyrelsen i Hallands Län
- Miljöprövningsdelegationen
- Privata markägare
- Banker och försäkringsbolag

Consortis

Specialister på producentansvar

Producentansvar, definition:

Ett (finansiellt) ansvar för kostnader och intäkter som uppstår efter ett objekts kommersiella eller tekniska livslängd.

Att fullgöra skyldigheter under producentansvar innebär att säkerställa ett fullständigt och korrekt framtida omhändertagande av uttjänta objekt.

Säkerställande av producentansvar

Säkerställa betyder att det finns bindande avtal för att:

- identifiera uttjänt objekt för att kunna koppla objektet till den som bär producentansvaret för objektet,
  - få information som möjliggör beräkning av slutkostnad,
  - insamling av uttjänta objekt,
  - uppföljning av faktisk slutkostnad jämfört med planerad slutkostnad,
  - dokumentation och rapportering av insamling och uppföljning
- samt att:
- ekonomiska medel är säkerställda för slutkostnaden, oavsett om den blir en annan än den förutsedda.

Dagsläget

Å ENA SIDAN

” I Jämtland har man regelmässigt säkerhet i tillståndsbesluten och det har då handlat om en bankgaranti. Bankgarantin omfattar dock regelmässigt bara **några tiotusentals kronor per verk** och ligger alltså inte i närheten av en fullständig återställningskostnad”.

Lars Nyberg

Rättschef, Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Å ANDRA SIDAN

Ur Miljööverdomstolens dom för vindkraft på Gabrielsberget:

"Svevind AB har dock medgivit yrkandet om att säkerhet bör ställas på så sätt att bolaget efter det femte året fram till och med det femtonde året på ett spärrat konto avsätter 150 000 kr per år och verk.”

Alltså 1,5 miljoner per verk.

Dagsläget

- **Ställa en bankgaranti på 40 000 kr**
eller
- **Betala 1 500 000 kr till spärrat konto?**

Olika krav från olika myndigheter

Intressenter för säkerställande

Markägaren	har sekundärt nedmonteringsansvar (är idag ofta ovetande om detta) och vill känna sig trygg. <i>Efterlevande.</i>
Närboende och allmänhet	vill veta att industrin och staten tar ansvar för att städa upp landskapet efteråt. <i>Attityd.</i>
Banker	behöver veta och kunna hantera projektets kostnader för riskbedömning och prissättning.
Aktieanalytiker och ägare	behöver veta kraftbolagets framtida kostnader för värdera aktien.
Företagsledning	behöver väga in totala kostnader för att korrekt utvärdera projektets lönsamhet.

Syftet med säkerställande

Syftet med den ekonomiska säkerheten är, enligt

Miljööverdomstolen:

”att skydda samhället, dvs. skattebetalarna, från risken att behöva stå kostnaden för efterbehandling i situationer där det ansvariga företaget gått i konkurs eller av annan anledning inte kan fullfölja sina åligganden.

I sådana situationer ska en ställd säkerhet kunna tas i anspråk. En säkerhet ska vara enkel att realisera och utnyttja, samtidigt som så mycket kapital som möjligt bör tillåtas vara kvar i bolaget”.

Observera

1. Nedmonteringskostnaden är inte en pålaga eller en beskattning.
2. Kravet på säkerställande formaliserar en kostnad som redan finns i projektet.
3. Att klargöra projektets kostnader är i allas intresse samtidigt som både tillståndsprocessen och allmänhetens acceptans för projektet underlättas.

Kriterier för säkerställande inom vindkraft

Verksamhetsutövaren har ansvar för nedmontering.

Syftet med säkerställande är att kunna täcka kostnader för nedmontering om verksamhetsutövaren inte kan det själv.

Rimliga kriterier för säkerställande är därför att det:

1. sker av part som är skild från verksamhetsutövare och som har god kreditvärdighet.
2. avser ett belopp som motsvarar kostnad för nedmontering enligt den omfattning som anges i tillståndet.
3. gäller från dag 1 och är i kraft fram till nedmonter

Kriterier för säkerställande inom vindkraft

Varför ska det finnas en säkerhet redan år 1?

Vad gör man om garantin inte kommer på plats vid, t ex, år 10?

Att myndigheten drar in tillstånd eller markägaren säger upp arrende leder till att verksamhetsutövarens ekonomi försämras och att denne får ännu svårare att få garanti utställd eller att själv bekosta nedmonteringen.

Sanktioner blir kontraproduktiva.

Kriterier för säkerställande inom vindkraft

Varför skall säkerheten gälla hela livslängden?

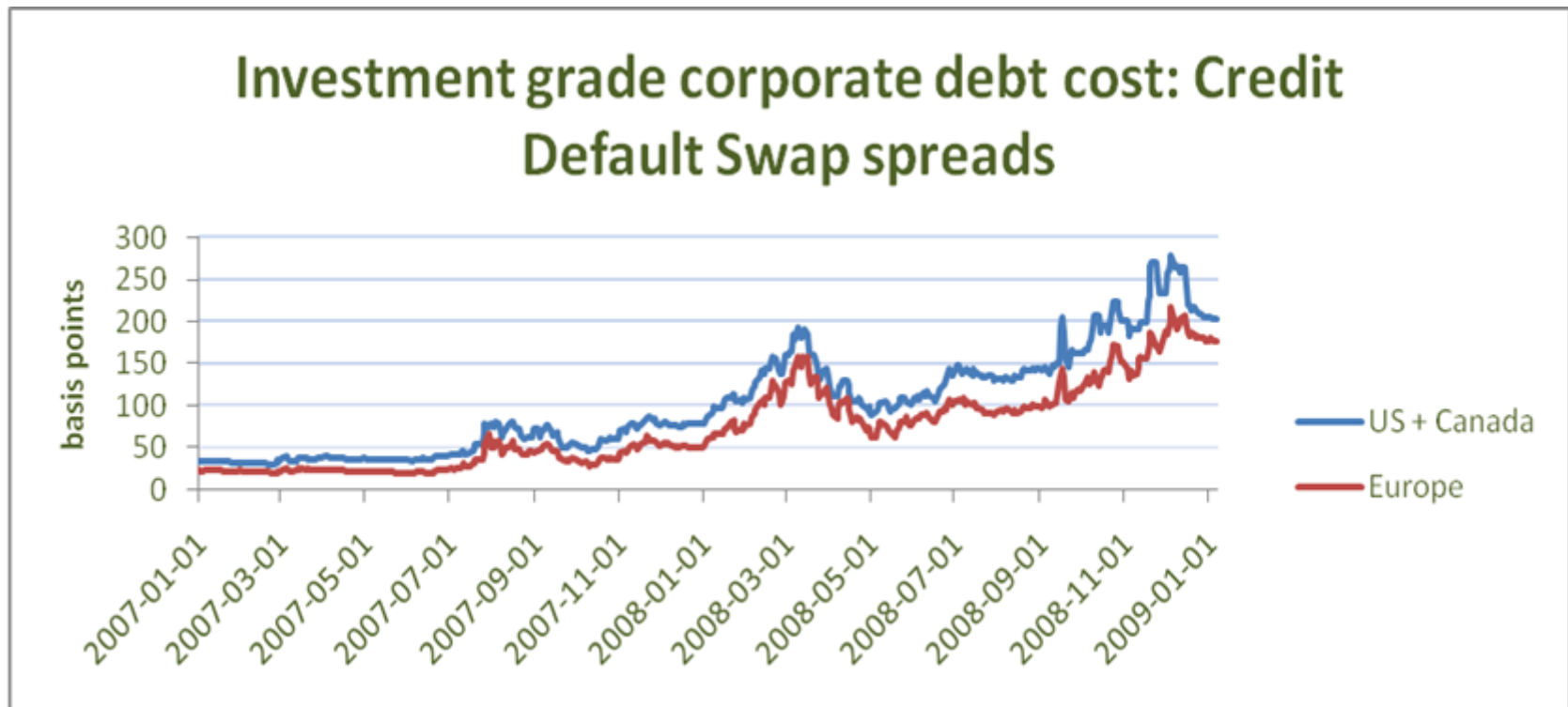
Vad händer om den upphör att gälla efter halva tiden?

Nedmontering sker i slutet av livslängden. Sannolikheten att garantin upphör att gälla ökar när behovet av den är som störst (dvs när verksamhetsutövarens finansiella hälsa försämras).

Om säkerheten kan sägas upp eller riskerar att löpa ut under livslängden så är det inte någon säkerhet.

Garantin upphör när den behövs.

Kommer garantin behövas?

Kapitalmarknadens bedömning av insolvensrisk hos de **mest kreditvärdiga** bolagen har ökat från 0,25% i jan-07 till 1,75% i jan-09, dvs insolvensrisken har 7-dubblats.

Kommer garantin behövas?

Antal företagsinsolvenser 2008, ökning från 2007:

Spanien	161%
Portugal	75%
Irland	58%
USA	45%
Danmark	42%
Storbritannien	21%

Antal företagsinsolvenser 2009, ökning från 2008:

USA	50%
Holland	38%
Storbritannien	34%
Globalt	25%
Frankrike	12%
Tyskland	12%

**SHIT
HAPPENS!**

Former för säkerställande

Godkända former för säkerhet:

- Spärrat bankkonto, fast belopp över tid eller varierande belopp
- Garanti utställd av bank eller kreditförsäkringsbolag
- Återvinningsförsäkring, utställd av sakförsäkringsbolag
- Kollektivt åtagande
- Hybridlösning med successiv uppbyggnad
- Annan lösning

Ej godkända former (enl. Miljööverdomstolen):

- Moderbolagsgaranti
- Captive (förmodligen, men ej prövat av MÖD)

Grundkalkylen

Samtliga former av säkerställande bygger på en **grundkalkyl**, som skall minst omfatta **kostnader** för:

- Nedmontering och bortforsling av rotor, generatorhus och torn
- Friläggande och bortforsling av interna kablar
- Borttagning av eventuella transformatorstationer, bodar, mm
- Borttagning av fundament (om så beslutas)
- Borttagning av externa kablar (om så beslutas)
- Borttagning av vägar, vändplatser, mm (om så beslutas)
- Landskapsvård, dvs. återfyllning av matjord, plantering av träd etc. (om så beslutas)
- Kostnader som förmånstagare, om annan än verksamhetsutövaren, kommer att ha för genomförande av avvecklingen
- Övriga kostnader som materiellt kan påverka kalkylen, t ex projektledning, tillstånd, försäkring etc.

Grundkalkylen, forts.

Grundkalkyl skall minst omfatta **intäkter** från:

- Försäljning av metallskrot

Övrigt gällande grundkalkyl:

- Försäljning av andrahandskomponenter får ej påräknas
- Intäkter från metallskrotpriser skall ej överstiga det lägsta värde som dessa betingat under de senaste 20 åren.
- Kostnads- och intäktsposter skall styrkas genom hänvisning till verifierbara uppgifter hos tredje part.

Säkerhetsmarginal

Grundkalkylen ger en ögonblicksbild. Vissa direkta kostnader kan fluktuera kraftigt över tiden.

Det finns även indirekta kostnader som verkar - eller uppstår - över tiden, exempelvis:

- Inflation
- Valutakurser
- Metallpriser
- Ny lagstiftning
- Produktivitetsförbättringar

Dessa faktorer kan ha mycket stor inverkan på slutkostnaden.

Det finns behov av en säkerhetsmarginal utöver grundkalkylens kostnad

Säkerhetsmarginal

Fast belopp över tid: Vid avsättning av engångsbelopp ska en säkerhetsmarginal om 50% läggas till.

Varierande belopp över tid: Vid lösningar som bygger på successiv uppföljning av nedmonteringskostnad i spärrade konton, kollektiva åtaganden eller hybridlösningar skall säkerhetsmarginalen reduceras, beroende på intervallet av uppföljning: 25% lägre vid 10 års intervall, 50% lägre vid 5 år och 75% lägre vid 3 års intervall.

Säkerhetsmarginal - metallpriser

Kalkylexempel med förutsättningar från en verklig projektering

An-tal	Typ	Effekt (MW)	Torn-höjd (m)	Torn-vikt (ton)	Typ	Hus-vikt (ton)	Blad-vikt (ton)	Land / Hav
25	Vestas	3	105	285	stål	70	20	Land

Säkerhetsmarginal - metallpriser

Generella antaganden

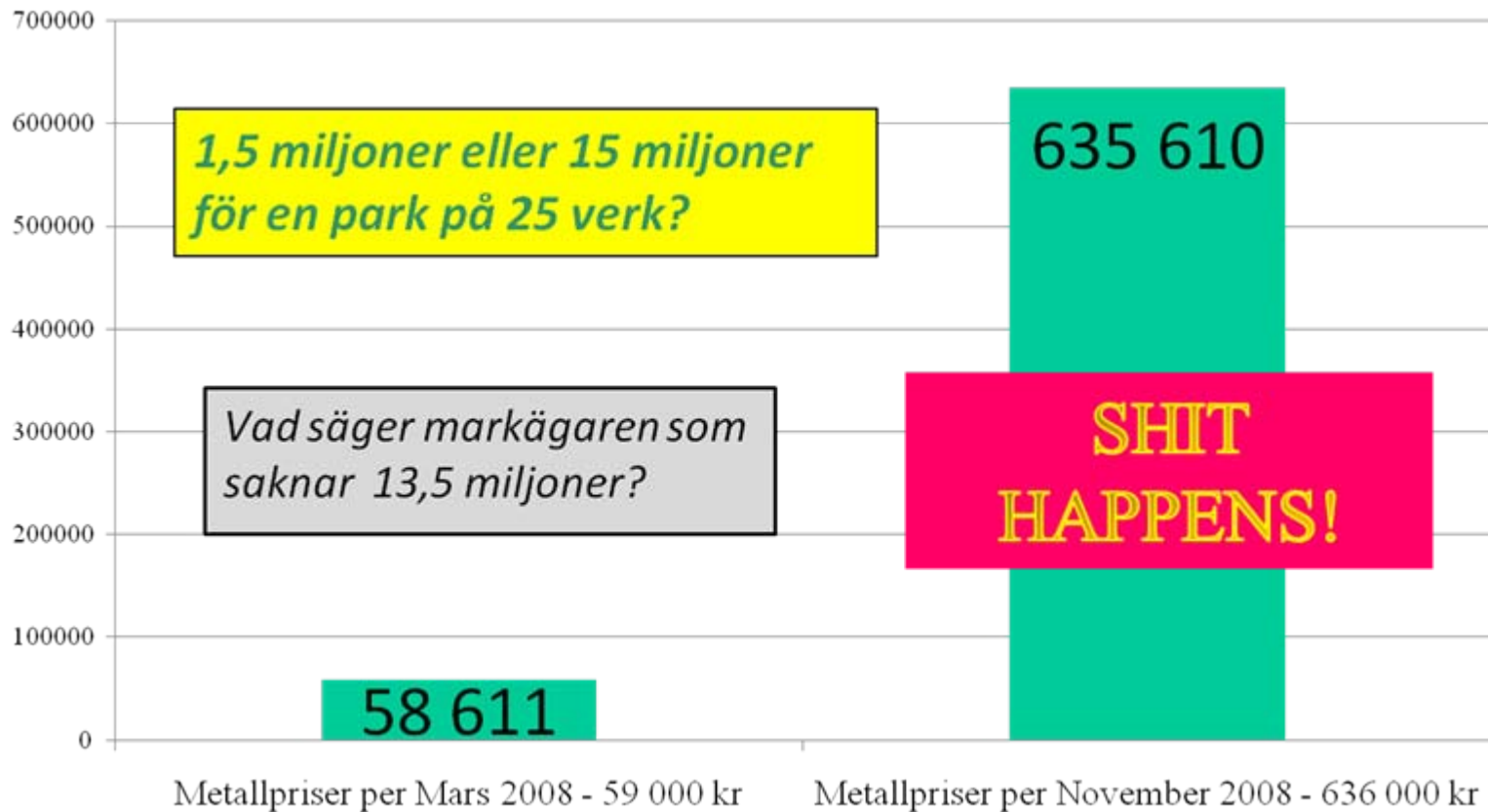
Aktivitetskostnader	Kostnad	Enhet
Finfördelning	200	kr/ton
Deponi till förbränning	1 400	kr/ton
Krossning av betong	400	kr/m ³
Återställande av mark	50	kr/m ³
Uppgrävningskostnad	185	kr/m
Krossning betong fast kostnad	10 000	kr
Andra		
Timmar nedmontering per turbin	8	h
Avstånd mellan turbiner	720	m
Vikt interna kablar	8,2	kg/m
Vikt externa kablar	36	kg/m
Livslängd	25	år
Återvinningsgrad	90	%

Metallpriser per mar-08	Pris	Enhet
Stål	1 500	kr/ton
Aluminium	15 000	kr/ton
Rostfritt stål	11 000	kr/ton
Koppar (ren)	47 000	kr/ton
Koppar (generator)	29 000	kr/ton

Metallpriser per nov-08	Pris	Enhet
Stål	0	kr/ton
Aluminium	8 100	kr/ton
Rostfritt stål	4 900	kr/ton
Koppar (ren)	20 200	kr/ton
Koppar (generator)	14 000	kr/ton

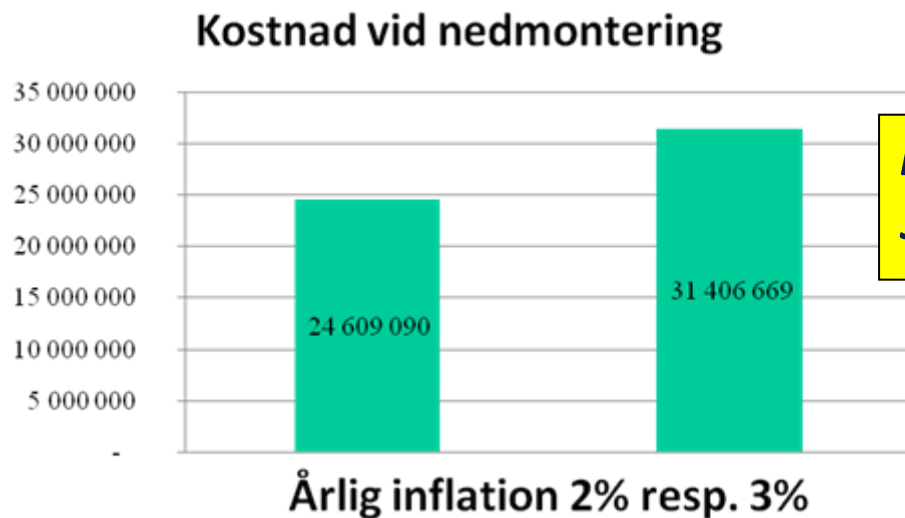
Säkerhetsmarginal- metallpriser

Avvecklingskostnad per turbin, beräknad i mar-08 resp. nov-08

Säkerhetsmarginal - inflation

Nuvärde	Inflation	Kostnad vid nedmontering, år 25	
15 000 000	2,0%	24 609 090	(+64%)
15 000 000	3,0%	31 406 669	(+109%)
Skillnad		- 6 797 579	

***Blir 15 miljoner idag 25 eller
31 miljoner vid nedmontering?***

Två typer av säkerställande

Kapitalmodell: Garanten övertar kostnaden för nedmontering (exempel: spärrat konto, återvinningsförsäkring, kollektiv lösning)

Räntemodell: Garanten övertar kostnaden för nedmontering endast om verksamhetsutövaren är insolvent (exempel: garanti från bank eller kreditförsäkringsbolag).

Olika bolag har olika preferenser och förutsättningar !

**Långa löptider ger speciella förutsättningar, t ex:
1% räntemarginal (för insolvensrisk enl. räntemodellen) under
30 år blir 30% av total nedmonteringskostnad.**

Spärrat konto

Funktion: Medel tas ur spärrat konto för att bekosta nedmontering.

- Konto ska hållas i bank med tillfredsställande kreditvärdighet.
- Kontot skall ha en ränteavkastning som indikerar att medel förvaltas med exponering mot mycket låg kreditrisk. Om kontot är kopplat till val av placeringsform skall placering av medel på kontot ske i säkerheter med låg risk såsom räntebärande statskuldsväxlar eller statsobligationer.
- 100% av ränteavkastning på spärrat konto återinvesteras i kontot och läggs till spärrmedel för att säkerställa penningvärdet över tiden och därmed ta hänsyn till förväntad inflation under perioden.
- 50% säkerhetsmarginal utöver grundkalkylen (fast belopp)

Garanti utställd av bank eller kreditförsäkringsbolag

Funktion: Garantin tas i anspråk vid nedmontering när / för att verksamhetsutövaren är insolvent.

- Garanti ska utställas av finansiellt institut med tillfredsställande kreditvärdighet.
- Garantin ska utställas "dag 1", vara giltig fram till nedmontering (beräknad livslängd) och ej vara villkorad av verksamhetsutövarens finansiella ställning under perioden fram till nedmontering.
- 50% säkerhetsmarginal utöver grundkalkylen (fast belopp)
- Det garanterade beloppet ska därutöver ta hänsyn till förväntad inflation under garantitiden: 64% påslag motsvarande Riksbankens och ECB:s inflationsmål om 2% per år över 25 år.

Återvinningsförsäkring

Funktion: Försäkringsbolaget åtar sig att bekosta nedmonteringen i framtiden oavsett vad den kommer att kosta – eller villkorad med maxbelopp.

- Försäkringen ska utställas av finansiellt institut med tillfredsställande kreditvärdighet.
- Försäkringen ska utställas "dag 1", vara giltig fram till nedmontering (beräknad livslängd) och ej vara villkorad av verksamhetsutövarens finansiella ställning under perioden fram till nedmontering.
- 50% säkerhetsmarginal utöver grundkalkylen (fast belopp)
- Det garanterade beloppet ska därutöver ta hänsyn till förväntad inflation under garantitiden: 64% påslag motsvarande Riksbankens och ECB:s inflationsmål om 2% per år över 25 år.

Kollektivt åtagande

Funktion: Medlemmar i ett kollektiv åtar sig att stå för varandras kostnader om någon medlem inte kan fullgöra sitt åtagande för nedmontering. Ett kollektivt åtagande kan bygga på hel eller delvis fonduppbyggnad eller på ett direkt borgensåtagande eller kombinationer av dessa.

Särskilda villkor: Ett kollektiv skall inte vara beroende av en eller ett fåtal aktörers ekonomiska styrka. Enskild medlems andel i exponeringen får ej överstiga 4% av kollektivets gemensamma exponering. Kollektivet måste innehålla fler än 70 olika aktörer som är ekonomiskt oberoende av varandra.

Risk för domino-effekt
påverkar kreditvärdighet

Hybridlösning / Annan lösning

Hybridlösning med successiv uppbyggnad

Givet att säkerställandet ger fullgod täckning från dag ett samt att skydd mot ökade kostnader omfattas kan en säkerhet med **successiv inbetalning** accepteras. Säkerheten skall i varje del motsvara den som ovan beskrivits för andra lösningar.

Annan lösning

Andra lösningar kan accepteras om de uppfyller motsvarande villkor som för andra garantier. Det åligger tillståndssökaren att bevisa att sådan lösning motsvarar säkerheten i de ovanstående beskrivna lösningarna och de allmänna kraven.

Vad händer om säkerheten är för stor?

Under livslängden:

Om en verksamhetsutövare kan bevisa att det råder nya omständigheter och att kostnaden, med en förnyad kalkyl bör kunna minskas äger han rätt att begära omprövning av storleken hos tillståndsmyndigheten. Han kan även förhandla med markägaren om eventuell ändring i arrendeavtalet.

Vid nedmonteringen:

Fördelning av överskott sker i första hand enligt de regler som gäller för respektive säkerställandeform. Om det finns överskottsmedel på spärrat konto så tillfaller det ägaren till kontot, som normalt är verksamhetsutövaren. Om det avser en kollektiv lösning eller en återvinningsförsäkring är det en avtalsfråga mellan parterna.

Redovisning och skatt - indikationer

- Premier för försäkringar är avdragsgilla liksom kostnader för bankgarantier.
- Avsättningar på spärrat konto eller i egna böcker i kombination med en bankgaranti eller kreditförsäkring får inte dras av enligt ett yttrande från Skatteverket våren 2008.
- Om man är del av en kollektiv lösning eller har en bankgaranti, kreditförsäkring eller ett spärrat konto så skall åtagandet redovisas i årsredovisningen under ansvarsförbindelser
- Om man har tecknat en försäkring så belastar premien resultatet och det ekonomiska ansvaret traderas till försäkringsgivaren. Även detta redovisas lämpligen som en not i årsredovisningen.

Huvudpunkter

1. Många olika parter har behov att säkerställa avveckling.
2. Viktigt med tydliga regler så alla har samma förutsättningar.
3. Säkerställandet måste fungera oavsett vem som är ansvarig vid tidpunkten för avveckling.
4. Ett tydligt och hållbart säkerställande stärker trovärdigheten för vindkraften.
5. Kostnaden för säkerställande är låg i förhållande till investeringskostnaden, men betydande vid avveckling om den inte har säkerställts från start.
6. Om inte branschen tar fram hållbara lösningar kommer

Consortis - specialister på producentansvar